

Araştırma Makalesi

Mersin Univ Sağlık Bilim Derg 2019;12(1):80-87

doi:10.26559/mersinsbd.432202

Halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında ev ziyareti yapılan bireylerin uygulamaya ilişkin deneyimleri: Nitel çalışma

Nilgün Kuru Alıcı, Oya Nuran Emiroğlu

Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Ankara.

Öz

Amaç: Bu çalışmanın amacı, halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında ev ziyareti yapılan bireylerin uygulamaya ilişkin deneyimlerinin tanımlanmasıdır. **Yöntem:** Kalitatif olarak yapılan bu çalışmada kendilerine ev ziyareti yapılan 10 bireyle yarı yapılandırılmış değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından hazırlanan görüşme kılavuzu bireylerin ev ziyaretlerine ilişkin deneyimleri ile ilgili 6 sorudan oluşmaktadır. Görüşmeler bireylerin evlerinde yapılmış olup yaklaşık 35 dakika sürmüştür ve ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Görüşmeler sırasında elde edilen tüm kayıtların çözümü yapılarak analiz edilmiştir. Katılımcıların cevapları her iki araştırmacı tarafından da ayrı ayrı ve tekrarlı okunarak kodlamalar yapılmış ve temalar oluşturulmuştur. Araştırma bulgularının geçerliğini güçlendirmek amacıyla, bulgular yorumlanırken katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. **Bulgular:** Çalışmaya katılanların dokuzu kadın biri erkektir. Kadınların yaş aralığı 45-92 olup, erkek katılımcı 68 yaşındadır. Katılımcıların altısı üniversite, ikisi lise, ikisi de ortaokul mezunudur. Görüşmelerden elde edilen veriler "İstekli kabul ve katılım", "sosyal destek", "psikolojik destek" ve "tıbbi destek" olmak üzere dört tema altında toplanmıştır. **Sonuç:** Çalışmaya katılan bireylerin ev ziyaretlerinin yapılması ve sürdürülmesi konusunda istekli oldukları görülmüştür. Ziyaretlerin bireylere psikolojik, sosyal ve tıbbi destek açısından fayda sağladığının vurgulandığı saptanmıştır. Bu sonuçların Türkiye'de ev ziyaretlerinin sadece ders uygulaması kapsamında kalmaması, mevcut sağlık sistemi içerisinde yürütülmesine ihtiyaç duyulduğunu göstermesi açısından önemli bilgi sağladığı görülmektedir.

Anahtar sözcükler: Ev ziyareti, halk sağlığı hemşireliği, hizmet alanlar, nitel çalışma

Yazının geliş tarihi:08.06.2018

Yazının kabul tarihi:14.12.2018

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Nilgün Kuru Alıcı, Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Ankara. e-posta: nilgun.kuru@hacettepe.edu.tr. Tlf: 0312 305 15 80/149

Not: Çalışma 5. Uluslararası 16 Ulusal Hemşirelik Kongresi, 5-8 Kasım 2017, Ankara/Türkiye. Sözel Bildiri olarak sunulmuştur.

Participants' experience about home visit within the scope of public health nursing course: Qualitative study

Abstract

Aim: The aim of this study was to describe the experience of participants' about home visit within the scope of public health nursing course. **Method:** In this qualitative study, semi-structured interviews were performed with 10 individuals who home visited them. The interview guide prepared by the researchers consists of 6 questions about the experiences of individuals about home visits. The interviews were held at homes of participants' and lasted about 35 minutes and recorded on the tape recorder. All the recordings obtained during the interviews were transcribed verbatim and analyzed consecutively. The answers of the participants were read separately and repeatedly by both researchers and the themes were formed. In order to strengthen the validity of the survey findings, direct quotations were cited from the participants' comments when the findings were interpreted. **Results:** Nine of the participants in the study were female. Mean range of the female was 45-92 and male participant was 68 years old. Six of the participants were university graduates. Two were high school and the other two were middle school graduates. The data obtained from the interviews was collected under four main themes as "willing acceptance and participation", "social support", "psychological support" and "medical support". **Conclusion:** It was found that participants in the study were willing to do and conducting home visits. It was determined that the home visits were beneficial for the participants in terms of psychological, social and medical support. These results demonstrate that home visits should not remain only within the course in Turkey and this study provide important information in that it needs to be carried out within the existing health system.

Keywords: Home visit, public health nursing, participants, qualitative study

Giriş

Ev ziyaretleri ile sunulan hemşirelik hizmetlerinin, ilk kez 1800'lu yılların ortalarında İngiltere ve Amerika Birleşik Devletlerinde gerçekleştirildiği ve halk sağlığının geliştirilmesinde önemli rol oynadığı bilinmektedir. Ev ziyaretlerinin amacı birey ve ailelerin yaşam kalitesini artırmak, toplumların sağlığını korumak ve geliştirmektir.^{1,2} Ev ziyaretleri zamanla hemşirelik mesleğinin ayrılmaz bir parçası olurken, bazı toplumlarda diğer sağlık profesyonelleri tarafından da yürütülmektedir.³ Halk sağlığı hemşireleri ev ziyaretlerinde, hastalıklar ciddi boyutlara ulaşmadan önce, sağlık sorunlarını tespit etmek ve problemleri önlemek amacıyla kişileri evlerinde ziyaret etme fırsatına sahip eşsiz bir pozisyondadır.⁴

Türkiye'de sağlık hizmet sunumunda ev ziyaretleri dönem dönem gerçekleştirilmiş olmasına karşın rutin uygulamalarda ev ziyareti dayalı sağlık hizmetinin karşılanamadığı bilinmektedir. Türkiye'de ilk kez "ev ziyareti"nden Umumi

Hıfzıssıhha Kanununda 1931 yılında resmî olarak söz edilmektedir. Kanuna göre ev ziyareti, çocukların evlerinde hemşireler tarafından büyüme ve gelişiminin takibi ve genel sağlık açısından izlemlerinin yapılmasını içermektedir. Ayrıca dispanserlere kayıtlı çocukların tedavilerinin evlerinde yapılmasını takip etmek, uygulamak ve destek olmak şeklinde de bir düzenleme bulunmaktadır.⁵ 1946 yılında yapılan sağlık planı çerçevesinde sağlık merkezleri aracılığıyla gezici hizmetler ile ilgili organizasyon yapılmıştır. Bu hizmet içinde hekim, ebe, hemşire ve sağlık memurlarından oluşan ekiplerin ev ziyaretleri yapması beklenmiştir. Daha sonra 1961 yılında çıkarılan 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleşmesine Dair Yasa ile bölge toplumunun izlem ve bakımı, sağlık evi ve ocaklarının sorumluluğu altında ev ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.⁶ Özellikle, 1980 yılı sonrası kurulan özel hastaneler taburcu olanların büyük gereksinimleri üzerine hastalarına evde sağlık hizmetleri sunmaya başlamıştır. Sağlıkta dönüşüm programının 2003 yılında başlaması ile aile hekimlerinin mobil hizmetler kapsamında ev

ziyaretleri yapmaları da ilgili düzenlenmelerde yer almıştır.⁷ Evde Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelikte (2005) evde sağlık hizmetlerinin tanımı ve düzenlenmesi yapılmış ve uygulama yerini zamanla evde bakım kavramına bırakmıştır.⁸ Özellikle büyük şehirlerde, özel sağlık kuruluşları tarafından verilen evde bakım hizmetlerinde, çoğunlukla hastane destekli hizmet sunum modelinin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca hastanelerden bağımsız bazı özel firmalar tarafından sağlanan ve yine finansmanın cepten ödemelerle karşılandığı evde bakım hizmetleri bulunmaktadır.^{9,10} İstendik düzeyde olmayan evde bakım hizmetleri kapsamında ev ziyaretleri yürütülmekte olup, bu ziyaretlerde bireylerin sadece akut sağlık gereksinimlerini gidermeye odaklanılmıştır.¹¹ Bu nedenle Türkiye’de öncelikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde ev ziyareti uygulamasına dayalı sağlık izleminden söz etmek mümkün değildir. Birey, aile ve toplumun sağlığını geliştirici ve olumsuz sağlık sonuçlarını değiştirecek, holistik görüşle yürütülen ev ziyaretleri sadece sayılı Hemşirelik Fakültelerinin halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında öğrenciler tarafından saha uygulamalarında yapılmaktadır. Çalışma halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında ev ziyareti yapılan Ankara’daki üniversitelerden birinin Hemşirelik Fakültesinde yürütülmüştür. Dört yıllık lisans programının son yılında ve son döneminde yer alan halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında verilen teorik bilgiye dayalı gerçekleştirilen saha uygulamasında öğrencilerden bu yönde izlem beklenmekte ve ev ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Uygulama genel olarak 10 haftayı kapsamakta ve öğrencinin bu süre içinde toplumu, aileyi ve ailede yer alan bireyleri izlemeleri beklenmektedir. Ev ziyareti yapan öğrenciler aile-bireye ilişkin kapsamlı bir değerlendirme yaparak gereksinimleri belirlerken, aile ve bireylere hemşirelik girişimleri uygulamakta ve sağlık eğitimleri vermektedirler.² Ev ziyaretleri hemşirelik öğrencileri ve aileler için oldukça önemli bir deneyimdir.¹² Yapılmış olan çalışmalarda başarılı ev ziyaretlerinin ailelerin sağlığını olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir.¹³⁻¹⁵ Ev ziyaretleri ile evde bakım alan ailelerin,

hastanede kalma süreleri kısılırken, hastane masraflarının azaldığı, kompleks ve çoklu ihtiyaçları olan riskli gruplara yapılan ev ziyaretlerinin kişilerin sağlık durumunda önemli değişiklikler meydana getirdiği yapılan çalışmalarla saptanmıştır.¹⁴⁻¹⁶ Yaşlı bireylerle yürütülen çalışmalarda ise düzenli ev ziyaretleri sonucunda bireylerde mortalitenin¹⁷, düşme sıklığının^{18,19}, fonksiyonel düşüşün azaldığı²⁰, düşme riskli yaşlılarda engelliliğin azaldığı²¹ ve fonksiyonel hareketliliğin arttığı belirtilmiştir.²² Çok sayıda çalışma, hemşireler tarafından yürütülen ev ziyaretlerinin hamile ya da postpartum kadınlarda ve yeni doğanda, erken doğum, ihmal, istismar ve doğumsal sağlık problemleri ile ilgili risk faktörlerinde azalma olduğunu ortaya koymuştur.^{23,24}

Türkiye’de profesyonel anlamda ev ziyaretlerinin olmaması nedeniyle, öğrencilerin yürüttüğü ev ziyaretleri ile ele alınan aile üyelerinin ev ziyaretlerine ilişkin yaşadıkları deneyimin nasıl algılandığının tanımlanması önemlidir. Bu konuda ülkemizde yapılan çalışma olmaması bu çalışmanın sonuçlarının anlamlı olacağını düşündürmektedir.

Yöntem

Bu çalışma; halk sağlığı hemşireliği ders uygulaması kapsamında öğrenciler tarafından ev ziyareti ile izlenen bireylerin uygulamaya ilişkin deneyimlerinin tanımlanması amacıyla yapılan kalitatif bir araştırmadır.²⁵

Ankara’da bulunan bir üniversitenin Hemşirelik Fakültesi halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında 12 Mart-18 Mayıs tarihleri arasında salı-çarşamba tam gün, perşembe ise yarım gün olmak üzere 10 hafta Ayrancı bölgesinde 15 öğrenci uygulama yapılmıştır. Uygulama kapsamında her öğrenciden 3 aileyi en az hafta bir kez olmak üzere ev ziyareti ile izlemesi beklenmektedir. Ev ziyareti yapılan 45 aileden, her hafta ev ziyaret yapılan, çalışmaya katılmayı kabul eden kişiler ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler katılımcıların evlerinde 2017 yılı Mayıs ve Haziran aylarında gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya katılmayı

kabul eden bireylerin evlerinde sessiz bir ortamda gerçekleştirilen görüşmeler ortalama 30-35 dakika sürmüştür. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme rehberi; yarı yapılandırılmış sorulardan oluşmuştur. Bu sorular; bireylerin ilk ev ziyareti deneyimi, süren ev ziyaretlerine ilişkin deneyim ve algılamaları ve son ev ziyaretine ilişkin deneyimini içermektedir. Birinci araştırmacı tarafından gerçekleştirilen görüşmeler ses kayıt cihazına kaydedilmiştir. Görüşmeler sırasında elde edilen tüm kayıtlar bilgisayar ortamında Microsoft Word programı kullanılarak yazıya dökülmüştür. İlk görüşme sonunda kayıtların çözümü yapılarak veri analizi başlatılmıştır. Verilerin analizinde çözümü yapılan nitel görüşme içeriğine ilişkin dokümanlar her iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı tekrarlı okuma yapılarak içerik analizi ile anlam birimleri ve temalarda uzlaşma sağlanmıştır. Veriler "istekli kabul ve katılım", "sosyal destek", "psikolojik destek" ve "tıbbi destek" olmak üzere dört tema altında toplanmıştır. Görüşmelerden elde edilen nitel veri doygunluğu beşinci görüşmede sağlanmış olup, veri doygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla on kişi ile görüşme tamamlanınca çalışma sonlandırılmıştır.

Araştırma bulgularının geçerliğini güçlendirmek amacıyla, bulgular yorumlanırken katılımcıların ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Çalışmanın yürütülmesi için Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonundan (sayı:35853172/431-2095, tarih: 23 Mayıs 2017) onay alınmıştır. Gönüllülük ve isteklilik esasına dayanan çalışmaya katılan bireylere çalışmanın amacı ve yöntemi anlatılarak yazılı ve sözlü onamları alınmıştır.

Bulgular

Çalışmaya katılanların dokuzu kadın biri erkektir. Kadınların yaş aralığı 45-92 olup, erkek katılımcı 68 yaşındadır. Katılımcıların altısı üniversite, ikisi lise, diğer ikisi de ortaokul mezunudur. Görüşmelerden elde edilen veriler "istekli kabul ve katılım", "sosyal destek", "psikolojik destek" ve "tıbbi

destek" olmak üzere dört tema altında toplanmıştır.

İstekli kabul ve katılım

Katılımcıların ev ziyaretlerine ilişkin izlenimleri belirlenmiştir.

K2 "Çok mutlu oldum, çok memnun oldum. Her şeyden önce o görüştüğüm öğrencileri çok sevdim çok hoşuma gitti hemen görüşmek istedim". K3 "Mutlu oldum yani sevindim. Gayet güzel bir hizmetti. İyiydi insan bilgileniyor, ilerde torunlarına çocuklarına anlatıyor. K4 "Gayet memnun oldum güzel bir hizmet olduğu düşündüm ve kabullendim". K9 "Bence ev ziyaretindeki hizmet daha güzel hizmet. Çünkü ben bir sağlık ocağına gittiğimde bu kadar detay vermiyorlar bana, hastaneye gittiğimde de bu kadar detay vermiyorlar... Ama eve gelen... ben bütün herkese bunu tavsiye ederim gerçekten, Yine olursa yine kabul ederim". K8 "Sağlığımla ilgileneneğini söyledi zaman çok mutlu oldum. Sanki arkamda birinin olması beni hafiften çok çok memnun etti çünkü sağlık ocağına giderken acaba düşer miyim, acaba bir şey mi olur, acaba araba mı çarpar, yani yaşamızdan dolayı bunlar aklımızdan geçmiyor değil geçiyor. O bakımdan evde ziyaret edilip sağlığımızla ilgilenilmesi daha güzel bir şey" Çalışma grubunu oluşturan bireyler öğrenciler tarafından yürütülen ev ziyaretlerini olumlu şekilde karşılamakta ve ev ziyareti uygulamalarını desteklemektedir.

Araştırmaya katılanlar ev ziyaretlerine ilişkin sosyal destek teması altındaki deneyimlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

Sosyal destek

K7 "Kimsem yok çünkü evladım yok. Torun yok evlat yok, Onlar benim kimsesizliğimi giderdi yavrum. Haftaya seni ziyarete geleceğim dedi. Çok memnun oldum, çok hoşuma gitti. K6 "Kulaklarım duymuyordu, unutkanlık vardı. Doktora birlikte gittik. Hiç olmazsa bir ilgilenenim var. Kimsem yok çünkü O benim kimsesizliğimi giderdi. Güvemim var artık". K10 "Ev ziyaretine gelmediğinde aman diyorsun şu işi de yapayım bu işi de yapayım sonra yapman gereken hareketleri yapmıyorsun, yapamıyorsun yani. Onun

gelmesi teşvik ediyor, ev ziyaretine gelince daha başka oluyor". K5 "biraz yürü falan diyordu, öğrenci hemşire varken dükkâna falan gidiyorduk beraber. O gittikten sonra yürümeyi bıraktım"

Katılımcıların ev ziyaretlerine yönelik deneyimledikleri psikolojik desteğe ilişkin görüşlerini içeren ilgili ifadeler aşağıda sunulmaktadır.

Psikolojik destek

K10 "Her tavsiyelerinden memnun kaldım, moralim düzeldi. Çünkü yalnızlık insanın moralini bozuyor, işte böyle gelip de moral düzelterek insanlara ihtiyacımız var. Komşularımız şuanda hiç yok, bir ben varım bir de aşağıda var o kadar. O bakımdan yani gelirse güzel olur." K7 "Kimsem olmadığı için onları ben evlat gibi bildim. Memnun oldum. Moral verdiler bana yavrum". K2 "Valla sağlığım için gereken her türlü şeyi sordular, her türlü bilgileri verdiler. Allah razı olsun mesela, öyle ki ben öğrenci hemşire ile çok özel bazı şeylerimi bile konuştum ve çok güzel izah etti çok güzel anlattı Allah razı olsun".

Ev ziyareti yapılan katılımcılar ev ziyareti ile aldıkları tıbbi desteği, tıbbi destek teması altında aşağıdaki biçimde ifade etmişlerdir.

Tıbbi destek

K1 "İlaçlara daha dikkat eder olduk. Bazı bilip de üşendiğimiz özellikle ayak bakımında, ben çok faydalandım. Derilerim çok kuruydu, gördüğüm halde aman boş ver diyordum mesela, krem süreceksiniz dedi, her yere böyle notlar yazdı. Mutfağa ilaçları unutmayın, buraya ayakları yükseğe koymayı unutmayın. Dediğim gibi biz yaşlı insanlarız, çoğu zaman ya üşeniyoruz, ya unutuyoruz. Onlar bir uyarı oldu. Çakıldı beynimize yani öyle oldu benim için"

K 3 "Evet şeker bakmıyorduk. Bunun için çizelge yaptı. Bize de bıraktı zaten her gün yapmaya çalıştık. Her gün tansiyonumuzu ve şekerimizi ölçtük yazdık. Birlikte kontrol ettik. Bazen şeker aleti kullanamadık onu tekrar gösterdi öğrendik falan, faydası oldu".

K4 "Bende uyku apnesi vardı mesela onunla ilgili ne yapmam gerektiği konusunda beni bilgilendirdiler. Ondan sonra evin yapısındaki gördükleri havalandırma ile ilgili düşüncelerini söylediler. Dış sağlığı gibi, doğru nefes alma gibi buna benzer. Zaten benim yaşantım düzenlidir ve ben her gün aşağı yukarı 22 senedir sabahları 1 saat yürürüm. Yani o bakımdan yatma saatim kalkma saatim düzenlidir. Yeme saatim düzenlidir. Böyle olunca öğrencilerde tabi memnun oldu, o konuda desteklediler ve devam etmesi içinde teşvik ettiler"

K5 "Mesela özellikle kendi hastalığım hakkında ben, kafamın beynimin içine yerleştirildiğini bilmiyordum. O zamanlar pek hazır değildim, onu çok çok güzel hazırlamış. Tam olarak şuan kafamda ne var, neyle ilgili yaşıyorum ve ben sigara içiyordum. Sigarayı bırakmıştım 6 sene olmuştu bıraktım 1,5 seneden beri içiyordum. Bu hastalığımla içmemem lazım profesörüm kesinlikle yasak etti. Kesinlikle sigara içmemem gerektiğini biliyordum ama durmuyordum. İşte iki seneden beri sigara içiyordum. Sağ olsun öğrenci hemşire hanım öyle güzel hazırlamış ki ben o gün buradan çıktıktan sonra 10 tane sigaram vardı direkt çöpe attım ve sigarayı bıraktım hala içmiyorum".

Tartışma

Halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında öğrenci hemşireler tarafından yürütülen ev ziyareti alan bireylerin uygulamaya ilişkin deneyimlerini içeren çalışmada, kişilerin ev ziyaretlerine ilişkin deneyimleri "istekli kabul ve katılım", "sosyal destek", "psikolojik destek" ve "tıbbi destek" temalarından oluşmaktadır.

Katılımcılar öğrenci hemşireler tarafından yapılan ev ziyaretlerine oldukça istekli katılım göstermiş ve bu ziyaretlerin sadece halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında kalmamasını profesyonel olarak devam etmesini istediklerini belirtmişlerdir. Ev ziyareti yapılan bireyler uygulamadan memnun kalıp, uygulamayı başka kişilere de önermektedir. Çalışmada katılımcılardan biri durumu şu şekilde ifade etmektedir. K7 "Ev ziyaretlerinden çok memnun kaldığımı

yapılan ziyaretlerin faydalı olacağını başkalarına önererek ev ziyaretine gelen öğrencileri tereddüt etmemeden kabul etmelerini söylerim. Uygulamayı destekliyorum”.

Çalışmada ev ziyareti yapılan bireyler ev ziyareti uygulamalarından psikolojik, sosyal ve tıbbi destek aldıklarını ifade etmişlerdir. Çalışmada katılımcılardan biri K2 “Çünkü bilmiyorum ki, çok kilolu bebek doğurduğum için ufak bir öksürükte idrarımı tutamıyorum. Ve öğrenci hemşire bana bunu nasıl yapacağımı, egzersiz hareketlerini gösterdi ve ben çok memnun kaldım. Hastaneye gittiğim zaman bana bunu söylemediler. Yani bak aradaki farkı görüyor musunuz, ben çok memnun kaldım gerçekten. Evime her geldiği süreçte bana bunları anlatması, uygulamaları göstermesi, beraber yapmamız bunlar beni çok mutlu etti”, yapılan ev ziyaretinden aldığı doyumunu bu sözlerle ifade etmiştir. Prematüre bebekleri olan ailelere yapılan ev ziyareti deneyimini irdeleyen nitel bir çalışmada ev ziyaretlerinin ailelere büyük bir destek sağladığı belirtilmiştir.²⁶ Riskli gruplara yapılan ev ziyaretleri sonucunda grupların sağlık riskleri belirlenmiş ve sağlık durumunda önemli değişiklikler oluşturulmuştur.^{14-16,27} Çok sayıda çalışmada hemşireler tarafından yürütülen ev ziyaretlerinin hamile, postpartum kadınlarda ve yeni doğanda, erken doğum, ihmal ve istismarı, maternal sağlık problemleri ile ilgili risk faktörlerini azalttığı ortaya konulmuştur.^{23,24} Ramsdell ve arkadaşlarının (2004) yaşlıların değerlendirilmesinde, yapılan klinik temelli ziyaretler ile ev ziyaretlerinin karşılaştırıldığı çalışmalarında, yaşlıların %84’ünün ciddi sağlık problemlerinin klinik temelli ziyaretlerde değil, ev ziyaretlerinde tespit edildiğini saptanmıştır.²⁸ Özkan ve Özdemir’in (2016) yaptığı çalışmalarında öğrenci hemşireler tarafından yapılan düzenli ev ziyaretlerinin ailelerin özellikle çocuk ve kadınların sağlıklarını olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. ²⁹Yapılan diğer çalışmalar çalışma bulguları ile örtüşmektedir. Ev ziyaretlerinde bireyler yaşadıkları ortam ile birlikte değerlendirilmektedir. Aileler kendi ev koşullarında daha az stresli olup kendilerini

daha rahat hissetmektedirler. Ev ortamlarında yapılan ziyaretlerde aileler sağlık problemlerini yönetirken direkt deneyim sahibi oldukları için öğrenme motivasyonları güçlenmektedir.⁴ Ev ziyaretleri aileler için hastanelerde ulaşamayacağı uygulamalar ve oldukça değerli faydalar sağlamaktadır.¹ Çalışmada katılımcıların ifade ettiği gibi ev ziyareti yapan öğrenciler olumsuz davranışın değiştirilmesinde, olumlu davranışların ise güdülenmesinde oldukça etkili kişiler olmuşlardır.

Sonuç

Çalışmaya katılan bireyler ev ziyaretlerinin yapılması konusunda oldukça isteklidir. Ziyaretler bireylere psikolojik, sosyal ve tıbbi destek açısından fayda sağlamıştır. Türkiye’de Aile hekimliği sistemi içerisinde birinci basamakta çalışan hekim ve hemşirelerin ev ziyareti yapması, birey ve aileleri ev ortamlarında değerlendirip izlenmesi oldukça önemli ve gereklidir. Sadece sayılı üniversitelerin halk sağlığı hemşireliği dersi kapsamında yürütülen ev ziyaretlerinin ders uygulaması kapsamında kalmaması mevcut sağlık sistemi içerisinde yürütülmesine ihtiyaç duyulduğu görülmüştür.

Finansal destek: Çalışmanın yürütülmesinde herhangi finansal destek alınmamıştır.

Çıkar çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

Teşekkür: Yazarlar çalışmaya katılan tüm katılımcılara teşekkür eder.

Kaynaklar

1. Maurer FA, Smith CM. Community/public health nursing practice: Health for families and populations, Elsevier Health Sciences, 2013.
2. Nies MA, McEwen M. Community health nursing: promoting the health of populations, Elsevier Health Sciences, 2001.
3. Diem E, Moyer A. Community health nursing projects: Making a difference, Lippincott Williams & Wilkin, 2005.
4. Hitchcock JE, Schubert PE, Thomas SA. Community health nursing: Caring in action (Vol. 1) Cengage Learning, 2003.
5. T.C. Resmi Gazete. Umumi Hıfzıssıhha Kanununun Tatbikatına Dair Tamim, Kanun No: 21, 19 Temmuz 1931. Resmi Gazete Sayı:1852.
6. T.C. Resmi Gazete. 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun. 12. Ocak 1961. Resmi Gazete Sayı: 10705.
7. T.C. Sağlık Bakanlığı. Sağlıkta Dönüşüm Programı. Ankara. 2003.
8. T.C. Resmi Gazete. Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik. 10 Mart 2005. Resmi Gazete Sayı: 25751.
9. Özer Ö, Şantaş F. Kamunun sunduğu evde bakım hizmetleri ve finansmanı. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 2012;3(2):96-103.
10. Altuntaş M, Yılmaz TT, Güçlü YA, Öngel K. Evde sağlık hizmeti ve günümüzdeki uygulama şekilleri. *Tepecik Eğitim Hastanesi Dergisi* 2010;20(3):153-158.
11. Bahar Z, Ersin F. Evde bakım hizmetleri: Türkiye perspektifi. *J Public Health Nurs-Special Topics* 2016;2(3):1-7.
12. Stanhope M, Lancaster J. Public health nursing-e-book: Population-centered health care in the community. Elsevier Health Sciences. 2015.
13. Lundy KS, Janes S. Community health nursing. Jones & Bartlett Learning. 2009.
14. Izzo CV, Eckenrode J, Smith EG, Henderson CR, Cole R, Kitzman H, Olds DL. Reducing the impact of uncontrollable stressful life events through a program of nurse home visitation for new parents. *Prevention Science* 2005;6(4):269-274.
15. Brown MJ, McLaine P, Dixon S, Simon PA. Randomized, community-based trial of home visiting to reduce blood lead levels in children. *Pediatrics* 2006;117(1):147-153.
16. Dodge KA, Goodman WB, Murphy RA, O'Donnell K, Sato J. Randomized controlled trial of universal postnatal nurse home visiting: impact on emergency care. *Pediatrics* 2013; 132(Supplement 2):140-146.
17. Elkan R, Egger M, Kendrick D, Dewey M, Hewitt M, Robinson J, Blair M, Williams D, Brummell K. Effectiveness of home based support for older people: systematic review and meta-analysis Commentary: When, where, and why do preventive home visits work?. *BMJ* 2001;323(7315):719-725.
18. Huang TT, Acton GJ. Effectiveness of home visit falls prevention strategy for taiwanese community-dwelling elders:Randomized trial. *Public Health Nursing* 2004;21(3):247-256.
19. Di Monaco M, Vallero F, De Toma E, De Lauso L, Tappero R, Cavanna A. A single home visit by an occupational therapist reduces the risk of falling after hip fracture in elderly women: A quasi-randomized controlled trial. *Journal of Rehabilitation Medicine* 2008;40(6):446-450.
20. Stuck AE, Egger M, Hammer A, Minder CE, Beck JC. Home visits to prevent nursing home admission and functional decline in elderly people: systematic review and meta-regression analysis. *JAMA* 2002;287(8):1022-1028.
21. Stuck AE, Minder CE, Peter-Wüest I, Gillmann G, Egli C, Kesselring A, Leu RE, Beck JC. A randomized trial of in-home visits for disability prevention in community-dwelling older people at low and high risk for nursing home admission. *Archives of Internal Medicine* 2000;160(7):977-986.
22. Vass M, Avlund K, Hendrikse C, Philipson L, Riis P. Preventive home visits to older people in Denmark. *Zeitschrift für Gerontologie und Geriatrie* 2007;40(4):209-216.
23. Avellar SA, Supplee LH. Effectiveness of home visiting in improving child health and reducing child

- maltreatment. *Pediatrics* 2013;132 (Supplement 2);90-99.
24. Easterbrooks MA, Bartlett JD, Raskin M, Goldberg J, Contreras M.M., Kotake, C., ... & Jacobs, F.H. Limiting home visiting effects: maternal depression as a moderator of child maltreatment. *Pediatrics*, 2013;132(Supplement 2);126-133.
25. Yıldırım A, Şimşek H. Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. 8. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2011.
26. dos Santos LC, Balaminut T, de Souza DH, Nancy S, Giovanini Rossetto E. Perception of premature infants' mothers on home visits before and after hospital discharge. *Investigacion Y Educacion En Enfermeria* 2014;32(3);393-400.
27. Gür K, Erol S, Sezer A, Şişman FN. Ev ziyaretleriyle ev kazası risk faktörlerinin saptanması ve belirlenen kazaların özellikleri. *STED* 2013;22(6):226-233.
28. Ramsdell JW, Jackson JE, Guy HJ, Renvall MJ. Comparison of clinic-based home assessment to a home visit in demented elderly patients. *Alzheimer Disease & Associated Disorders* 2004;18(3);145-153.
29. Ozkan O, Ozdemir S. Outcomes of planned home visits of intern public health nurses: An example from Turkey. *Annals of Global Health* 2016;82(5):885-896.